

KIRKEBLAD

FOR DOVER - ALLING - TULSTRUP SOGNE

19. ÅRGANG NR. 2

MARTS 2017

Nytårsprædiken

Af
Sognepræst
Erik Bredmose

Nytårstiden bruges ofte til at se tilbage på året, der gik og frem mod det, der skal komme.

Året der er gået kan jo have taget sig meget forskelligt ud for os hver især. Nogen sidder måske og kan kigge tilbage med

glæde, mens andre modsat har været udsat for tab, sorg og modgang – og andre igen tyn- ges ned af dårlig samvittighed, skyld og skam.

Menneskelivet er som bekendt en tvetydig størrelse, der aldrig går op i den store fylde og lyk- ke. Vi må igen og igen med smerte erfare, at vi er smidt ud af paradiset, og sendt derud, hvor livet ikke altid er lige nemt, men hvor der må arbejdes for at få det hele til at hænge

sammen.

I glimt får vi måske lov at opleve den store lykke, hvor tingene for en stund fuldbyrdes for os, men ak hvor længe var Adam i Paradis, som det hedder i omkvædet til en af Grundtvigs sange: Det var han som bekendt ikke ret længe, og det er vi heller ikke.

Men at livet både er noget, vi får givet, og som sådan godt, og samtidig noget, vi skal bakse med, det er vilkåret, og det er ikke altid så skidt endda. I hvert fald kan man jo i høj grad opleve en stor tilfredsstillelse ved også at skulle anstrenge sig og kæmpe for noget.

Vi skal ikke bare kæmpe for det daglige brød og det fysiske livs opretholdelse, vi skal også bøvle med at give det en retning og finde en mening med det. Det er alt sammen givet med, at vi har ånd. Vi stiller spørgsmål til livet, som ikke sådan lige lader sig besvare, og selv om vi måske godt ved, at vi aldrig finder svarene, så bliver vi ved med at spørge.

Sådan er det at være menneske. Vi lever på kanten af naturen. Vi må investere os selv. Vi må også tage chancer – eller sagt

på en anden måde: gøre mangt og meget, som vi ikke altid helt kan overskue.

Sådan er det, og sådan må det være, når vores liv ikke er fastlagt som dyrenes. Menneskelivet er en åben affære. Der er ikke noget, der ligger fast – ud over de biologiske behov: mad og drikke og forplantning.

Ånden er menneskets særkende

Mennesket fik ånden med ved skabelsen. Vi fik den indblæst gennem vore næsebor af Gud selv, fortæller den gamle skabelsesberetning.

Ånden er menneskets særkende. Ånden er det bedste, der er at sige om mennesket, men det er også ånden, der gør livet til en tvetydig affære for os, fordi den hæver os op over de grænser, den øvrige skabning er underlagt. Usikkerhed om, hvad vi skal og hvordan, er vilkåret, og mulighederne er mange.

Den tvetydighed, vi lever under, indebærer bl.a. også, at selv det vi gør i den allerbedste mening, efterfølgende kan vise sig at have haft negative eller uheldige konsekvenser – for os selv og for andre.

Vi er hinandens verden og hinandens skæbne

Vi er også anlagt på at skulle leve med og for hinanden. Medmennesket er altid en del af det at være menneske. Vi er anlagt på det fælles liv, hvor vi er ansvarlige for det, vi gør - og ikke gør - i forhold til hinanden.

Teologen og filosofen K.E.Løgstrup har sagt, at vi mennesker er hinandens verden og hinandens skæbne. Eller som det hedder i et berømt citat fra Løgstrup bog ”Den etiske Fordring”:

“Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd. Det kan være meget lidt, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede som man uddyber eller hæver. Men det kan også forfærdende meget, så det simpelthen står til den enkelte, om den andens liv lykkes eller ej.”

Vi kan med andre ord ikke rigtigt undgå at pådrage os skyld, fordi livet sammen med andre mennesker også handler om at have ansvar.

Så meget desto mere gælder dette, fordi vi altid umiddelbart møder hinanden med tillid og

åbenhed, siger Løgstrup, og det gør os sårbare over for hinanden.

Nåden og Knausgård

Fordi det er sådan at være menneske, er det forunderligt, at vi i det kristne evangelium rækkes den tilgivelse og nåde, der vil, at vi skal kunne leve med os selv, som vi er – indbefattet al vor skyld.

I essaysamlingen ”Sjælens Amerika” har den norske forfatter Karl Ove Knausgaard bl.a. et essay, der hedder ”Nåde”. Her behandler han netop forholdet mellem skylden og den kristne nåde.

Selvom det næsten er helligbrøde at rive noget ud af sammenhængen i dette helstøbte essay, vil jeg alligevel vove at gøre det her.

Knausgård skriver, at det var, da hans far blev begravet, at han forstod, hvad nåde var. Og her skal jeg lige indskyde, at Karl Ove Knausgårds far var en lunefuld og utilregnelig tyrann over for sine to sønner, og de frygtede ham hver eneste dag i barndommen. Det er et tema, der fylder overordentligt meget i Knausgårds kæmpestore ro-

man ”Min Kamp”.

Faderen ender med at sidde og drikke sig ihjel hjemme hos sin egen mor – altså hos Karl Ove Knausgårds farmor.

I essayet ”Nåde” skriver han så: *”Slutningen er anderledes. For det var da han blev begravet at jeg forstod hvad nåde var. Det var da han ikke blev set som dette særlige menneske med særlige egenskaber og tilbøjeligheder, et menneske der havde den og den særlige handling bag sig, men blev set som et menneske blandt utallige mennesker, og hans skæbne som en skæbne blandt utallige skæbner. Det var nåden.*

Nåden er med andre ord det sociale modsætning. Det sociale inddeler, lukker ude, trykker ned, løfter op. Det sociale er et system af forskelle, en verden hvor alt og alle gradueres og differentieres. Nåden ophæver alle forskelle, i den er alle lige. Radikaliteten i dette er så stor, tankegangen bag så forskellig fra alt andet at det egentlig er umuligt at fatte betydningen af den. Men det er dette og intet andet kristendommen handler om.”

Nåden ophæver alle forskelle,

skriver Knausgård, og stiller det op i modsætning til det sociale, som er det fælles, alle de normer og adfærdsregler o.lign., vi normalt underlægger os – og underlægger hinanden i vores fælles verden.

Nåden ophæver alle forskelle og er som sådan den radikale frisættelse, og det er ganske rigtigt noget af det helt centrale i kristendommen: Nåden som den radikale frisættelse.

Knausgård: Vi har glemt det uhørte i kristendommen

Et andet sted i essayet skriver han:

”Det, vi har glemt, er Kristus, det uhørte i hans ord om at vende den anden kind til, det uhørte i tilgivelsen, den enorme, men også selvudslettende kraft tilgivelsen har, og hvordan alle mennesker og alt menneskeligt bliver forbundet i det.....”

Endelig skriver Karl Ove Knausgård også om sig selv og sit eget forhold til skylden og tilgivelsen og nåden:

”..... jeg har altid følelsen af at have gjort noget galt, noget alvorligt og uopretteligt, har altid følelsen af, at jeg er et dårligt menneske, det lader mig aldrig i fred. Jeg er plaget af det, fra

jeg vågner om morgenen, til jeg går i seng om aftenen. Ikke på nogen storslået lidende måde, det er mere som en generel nedtrykthed, der altid er der bagest i bevidstheden, og som ikke kan bekæmpes, ligegyldig hvad jeg gør eller ikke gør, er den der. Ville den kunne forsvinde? Kunne jeg ganske enkelt sige ja, jeg tror, og så knæle ned og så modtage tilgivelse, for alt? Jeg er ikke troende, så jeg kan ikke.

Men det er det rent personlige, det der har med min karakter at gøre, og som åbenbart blev til allerede, da jeg var lille, hvor frygten for min far også altid var frygten for at have gjort noget forkert, eftersom alt kunne være forkert.

Det var forkert at lukke døren hårdt i, det var forkert ikke at lukke døren....” osv.

Skyld, skam og selvhad er gennemgående temaer i Knausgårds liv og forfatterskab. Han kæmper med det, og ved altså, at det i hans tilfælde er forholdet til faren, der gør ham særlig disponeret.

Når Knausgårds romaner er blevet modtaget med så stor begejstring, som tilfældet er, skyldes det nok ikke mindst hans hudløse beskrivelser af så meget, som

vi mennesker på hver vores måde går og kæmper med.

Tro

Men lad mig lige vende kort tilbage til det, hans skriver i essayet om nåden. Knausgård skriver, at han ikke kan knæle ned og modtage tilgivelsen, fordi han ikke er troende.

Mange vil måske have samme erfaringer, og med tilslutning tænke: det kan jeg heller ikke.

Jeg synes, det er særdeles spændende lige her, for det handler jo om tro, og hvad tro er og kan. Og det handler om vores forventninger til troen.

Det nye Testamente er fuld af beretninger om Jesu omgang med mennesker, der ikke havde nogen stor tro – disciplene inklusive; men de blev ikke forkastet, for han holdt fast i dem.

Og lad det så være en lille ”teaser” til det kommende år, at det med troen, det skal vi vende tilbage til – ikke mindst fordi begrebet tro i sig selv nogen gange kommer til at stå i vejen for mange, når de forsøger at nærme sig kristendom og kirke.

Til sidst: Dagens evangelietekst er kirkeårets korteste. Den handler, som vi hørte det, om at

Jesus blev omskåret og fik sit navn, da han var otte dage gammel. Er teksten kort, så er det til gengæld den samme Jesus, der er omdrejningspunktet ved vore gudstjenester året rundt, og det er ham, der formidler den radikale nåde, som vi er omfattet af.

*Derfor - på ugens morgen
må vi herhen igen,
hvor kirken åbner døren
som for en gammel ven.
Og ord får atter mening;
skønt vi har slidt dem ned,
kan de forundret synge
om håb og kærlighed.*

Godt nytår-
og tak for det gamle!

**”Den, der drikker øl, falder hurtigt i søvn;
den, der sover længe, synder ikke;
den, der ikke synder kommer i Himlen!
Derfor, lad os drikke øl”, Martin Luther**

For at markere 500-året for reformationen har Provstiets Lutherudvalg planlagt nogle spændende fællesarrangementer og aktiviteter.

Et af de første er lanceringen af en Luther-øl, som provstiet i samarbejde med Museum Skanderborg og Klosterbryggeriet har fået brygget for at markere, at 2017 er et festår for os alle.

Mange menighedsråd har bestilt ”Luther-øllen” til brug for servering ved lokale arrangementer. (Så det er bare at holde sig til.)

Lutherrosen
er med på
Øl-mærkat

Luthers Liv og Lære

Af
Mads Bjerre
Nielsen

Onsdag den 25. januar blev Luther-året skudt i gang i den teologiske Aftenhøjskole i samarbejde med Folkeuniversitetet Ry. Det skete i præstegården og den første aften i foredragsrækken stod Bo Kristian Holm for. Bo er lektor på Århus Universitet og bl.a. medlem af Folketingets præsidium for reformationens jubilæet.

Konfirmandstuen var tæt pakket med 75 deltagere og Bo berettede levende om Luthers liv og lære: Hvad der var hans personlige motivation for at gøre op med den katolske kirkes afladshandlinger og hvilke strømninger der i 1500-tallet muliggjorde reformationen.

Luther var godt i gang med jurauddannelsen, da han under et kraftigt tordenvejr lovede Sankt Anna (jomfru Marias moder), at hvis han overlevede, ville han gå i kloster. Det faldt ikke i god

jord hos den ambitiøse fader, men sådan blev det. Luther blev teolog og udviklede over tid en stor skepsis overfor kirkens krav om skrifte, angren og bod, som var betingelsen for tilgivelse. Luthers synspunkt var, at man ikke kunne angre oprigtigt, hvis man gjorde det ud fra en frygt for skærsilden.

Bo Kristian Holm

Luther udviklede derfor sine 95 teser, som (måske) blev slået op på kirkedøren på slotskirken i Wittenberg og som førte til et helt nyt og tættere forhold mellem mennesker og Gud, og hvor den enkelte – mand eller kvinde – pige eller dreng – selv skulle læse bibelen og forholde sig til Gud.

Nye kirkesangere i Dover, Alling og Tulstrup Pastorat

*Kirstine
Lykkebo*

Mit navn er Kirstine Lykkebo. Jeg har siden 1. december været ansat som kirkesanger i jeres smukke kirker i Dover, Alling og Tulstrup. Jeg har følt mig særdeles godt modtaget - tak for det! Jeg er gift og mor til en stor knægt på 16 år.

Jeg er uddannet klassisk sanger, og udover at synge hos jer, er jeg også ansat i Christians Kirken i Århus, og vikarierer i en håndfuld kirker i Århus og på Djursland.

Ind imellem laver jeg koncerter og musikprojekter med andre musikere, og vi spiller rundt omkring i forskellige kirker og på andre spillesteder.

Udover at være udøvende sanger, arbejder jeg også indenfor sangundervisning, stemmeteknik og kropsterapi.

*Gert
Bonde
Nielsen*

Jeg hedder Gert Bonde Nielsen og er just ansat som den ene af to kirkesangere. Det er kendte græsgange i den forstand, at jeg tidligere har været kirkesanger i Dover, Alling og Tulstrup i 17 år. Selvom en del af kirkebladets læsere kender mig, vil jeg lige komme med et kort signalement af mig.

Jeg er 53 år, far til to drenge og holder mest til i Århus – dog har jeg meget tilknytning omkring Ry, fordi jeg boede i Nørre Vissing i 24 år og stadig har mange venner her i området.

Til daglig arbejder jeg også som seminarielærer i Viborg. Der er selvfølgelig sket en del i sogne, mens jeg har været væk, men det er alligevel ret trygt og næsten hjemligt at synge i de tre kirker igen. Så jeg glæder mig ved gensynet.

Nye salmer – kom og vær med til at lære nogen af dem!

Salmebogen er fuld af gode salmer fra alle tider. Salmerne bærer hver især præg af den tid, hvor de er skrevet, og det er rigtig fint sådan. Mange mennesker holder meget af ”de gode gamle salmer” og kan blive ærgerlige over det, når vi også synger nye salmer, for, som det ofte hedder, ”dem kender vi jo ikke”.

Men de gode gamle og velkendte var også ukendte engang. De blev først gode gamle kendinge ved at blive sunget igen og igen. Sådan er det naturligvis også med de nye. De skal bruges og synges, og så bliver de også gode gamle kendinge.

Der skrives stadig nye salmer, og i anledning af udgivelsen af to nye salmebogstillæg, ”100 Salmer” og ”Supplement til Den Danske Salmebog”, afholdes 4 sangaftner i foråret og efteråret 2017, hvor vi skal stifte bekendtskab med og synge et udvalg af alle disse nye salmer.

Sangaftnerne er tilrettelagt i samarbejde med de øvrige kirker i Ry-bladet, og vil på skift finde sted i de respektive kirker.

Præsterne, organisterne og kirkesangerne vil på skift præsentere tekst og melodier, inden de læres og afsynges, og der vil være mulighed for at give sin mening til kende om salmerne.

Du kan allerede nu skrive datoerne i kalenderen:

Tirsdag 21. marts kl. 19.30 i Ry kirke (100 Salmer)

Tirsdag 4. april kl. 19.30 i Dover kirke (100 Salmer)

Onsdag 13. september kl. 19.30 i Låsby kirke (Supplement til Den Danske Salmebog - udkommer ultimo april 17)

Onsdag 11. oktober kl. 19.30 i Gl. Rye kirke (Supplement til Den Danske Salmebog)

Der er hver gang en **kaffepause**, dvs. tagselv-kaffe og måske en bitte småkage.

Vi regner med at slutte aftnerne ca. 21.30.

Erik Bredmose

DET SKER

Tulstrup præstegård

TEOLOGISK AFTENHØJSKOLE I SAMARBEJDE MED FOLKEUNIVERSITETET I RY

REFORMATIONEN OG MARTIN LUTHER

Foredragsrækken i Tulstrup Præstegård i anledning af *refor-
mationsjubilæet i 2017* er kom-
met fint fra start.

Har man lyst og interesse, kan
man stadig bare komme til de
enkelte foredrag.

Onsdag 15. marts kl. 19.30

Steffen Heiberg

***”Reformation, modreformati-
on og sekularisering”***

oOo

Onsdag 29. marts kl. 19.30

Eberhardt Harbsmeier

***”Luthers menneskesyn –
mellem syndspessimisme
og humanisme”***

*Martin
Luther*

I efteråret

Onsdag 1. november kl. 19.30

Mattias Skat Sommer

”Reformationen i Danmark”

Onsdag 15. nov. kl. 19.30

Hans Jørgen Frederiksen

***“Reformationen og den kirke-
lige kunst”***

Se mere om de enkelte foredrag
på kirkernes hjemmesider eller
få løbende nyhedsbreve fra Tul-
strup præstegård ved at sende
en mail til eps@km.dk

Erik Bredmose

DET SKER

Tulstrup præstegård

SOGNEMØDE

Torsdag d. 2. marts kl. 14.00

Niels Søndergaard,
Randersvej 121, 8680 Ry
Naturvejleder,
www.natur-ligvis.dk

**“Hver spån du finder i
Danmarks jord, er sjælen af
dem, der har bygget riget”**

En eftermiddag med gamle
ting og sager.

Kaffe og brød: kr. 20,-

Alle er velkomne!

oOo

SAMTALEAFTEN

Onsdag d. 1. mar. kl. 19.30

Samtaleaften om
en verden i opbrud.
Erik Bredmose indleder med et
kort oplæg, og derefter gives
snakken fri.

Vi byder på et glas øl eller vin

SOGNEUDFLUGT

**til
Nyborg**

Torsdag den 8. juni

Afgang fra Tulstrup kirkes
P-plads kl. 8.30
med hjemkomst sidst
på eftermiddagen

Flere detaljer kommer
senere på nyhedsmail

*Middagsmaden betaler man
selv.*

Tilmelding og spørgsmål til
Erik Bredmose 8689 1417
e-mail: ebs@km.dk

Alle er velkomne så længe
der er ledige pladser

DET SKER

Alling kirke

Forårsgudstjeneste

Søndag d. 26. marts kl. 14.

Efter gudstjenesten serveres kaffe og kage i beboerhuset.

Dover kirkehus

Historiegruppen

Tirsdag d. 21. marts kl. 19.00

Om "Besættelsen set med tyske øjne"

Tirsdag d. 25. april kl. 19.00

Om "Ry kirke 100 år"

Tirsdag d. 16. maj kl. 19.00

Emne er ikke fastlagt

Socialstrik

**Onsdage i ulige uger
kl. 13.30 - 16.00**

Dover kirke

"FEST-GUDSTJENESTE"

i anledning af,
at vi er færdige med maling
og restaurering af kirken.

**Søndag d. 26. feb. kl. 10.30
(Fastelavns søndag)**

En festlig gudstjeneste med
musik og sang.

Begge vore kirkesangere

Kirstine Lykkebo og

Gert Bonde Nielsen deltager

sammen med violinisten

Maiken Wang Larsen, Alken.

Efter gudstjenesten inviterer
menighedsrådet på et let traktement
samt servering af bl.a. den
lokale Luther-øl i Kirkehuset

Sangften

Tirsdag d. 4. apr. kl. 19.30

Se omtale side 10

Konfirmation

Søndag d. 7. maj kl. 10.00.

DET SKER

Tulstrup kirke

Tekstet Gudstjeneste
Søndag d. 5. mar. kl. 10.30

Landsdelspræst *Søren Skov*
Johansen og sognepræst *Erik*
Bredmose

Efter gudstjenesten byder
 menighedsrådet på
frokost i Tulstrup Præstegård

Her vil Søren Skov Johansen
 fortælle lidt om sit arbejde for
 at skabe gode vilkår for men-
 nesker med nedsat hørelse,
 (betaling for frokosten: kr. 35,-)

**En helt almindelig
 gudstjeneste - for alle!**

eneste forskel er, at der vil være
 en skærm, hvorpå prædikenen
 kan læses alt imens den
 bliver holdt på prædikestolen.

**Børne- og Minikonfir-
 mand Gudstjeneste**

Søndag d. 2. apr. kl. 10.30

Vi markerer bl.a. afslutningen
 af årets **Minikonfirmand-**
 undervisning.
 Minikonfirmanderne medvirker
 og får en børnebibel

Efter gudstjenesten kirke byder
 menighedsrådet på
PIZZA i Præstegården

LITURGISK GUDSTJENESTE

Langfredag 14. apr. kl. 10.30

Tekstlæsninger, salmesang
 og musik

Konfirmation

Fredag - Bededag
d. 12. maj kl 10.00

DOVER-ALLING-TULSTRUP SOGNE

Sognepræst:

Erik Bredmose Simonsen,
Præstebakken 11, 8680 Ry.
Tlf. 86 89 14 17
e-mail: ebs@km.dk

Fælles kirkekontor for kirkerne i Ry-området

Kirkesekretær
Mette Lai
Tlf. 86 89 13 50
e-mail: metla@km.dk
Åbningstider:
mandag - tirsdag - onsdag: kl. 9-12
torsdag: kl. 16-18

Organist:

Tyt Kirkeby,
Tlf.: 86 89 19 20

Kirkesangere:

Kirstine Lykkebo
Tlf.: 50 52 38 11

Gert Bonde Nielsen
Tlf.: 87 55 37 16

KIRKEBLADSREDAKTIONEN

Kirsten Lund, (ansv.), Tulstrup,
Tlf.: 86 89 09 19 / 28 39 00 42
e-mail: kirsten.lund@fiberpost.dk

Mads Bjerre Nielsen, Tulstrup
Tlf.: 23 23 37 67, e-mail:
mads.bjerre.nielsen@gmail.com

Else Marie Karlsen, Dover
Tlf.: 86 57 71 50
e-mail: riekarlsen@hotmail.com

Karsten Iversen, Alling
Tlf.: 27 15 47 67 - e-mail:
karsteniversen@hotmail.com

Kirkebladet udkommer 4 gange
årligt: marts- juni - sept.- dec.
Tryk: Kamark Grafisk A/S
tlf. 87 22 44 72

Hvad sker der i sogn, kirke og præstegård?

Hold dig orienteret

FÅ EN NYHEDS-E-MAIL

Det er helt uforpligtende og
ganske gratis.

Du skal blot give eller sende
din e-mail adresse til
sognepræst Erik Bredmose
ebs@km.dk

KIRKEBIL

Kirkebil kan gratis
rekvireres
til gudstjenester
i pastoratets 3 kirker
ved henvendelse
dagen før til:

Skanderborg Taxa
Tlf. 86 51 00 00

Gudstjenester

Dato	Dover	Alling	Tulstrup
26. feb. - Fastelavn	10.30 Festgudstjeneste		
5. mar. - 1. søndag i fasten			10.30 Tekstet gudstjeneste Søren Skov Johansen og Erik Bredmose
12. mar. - 2. søndag i fasten	9.30	11.00	
19. mar. - 3. søndag i fasten			9.30 Dorthe G. Larsen
26. mar. - Midfaste	10.30	14.00 Forårs- gudstjeneste	
2. apr. - Mariæ bebudelsesdag			10.30 Børne- og mini- konfirmand Gudstjeneste
9. apr. - Palmesøndag	11.00		9.30
13. apr. - Skærtorsdag		10.30	
14. apr. - Langfredag			10.30 Liturgisk/musik
16. apr. - Påskedag	11.00		9.30
17. apr. - 2. påskedag		9.30 Dorthe G. Larsen	
23. apr. - 1. søndag efter påske			10.30
30. apr. - 2. søndag efter påske	9.30	11.00	
7. maj - 3. søndag efter påske	10.00 Konfirmation		
12. maj - Bededag			10.00 Konfirmation
14. maj - 4. søndag efter påske	11.00 Kurt V. Andersen	9.30 Kurt V. Andersen	
21. maj - 5. søndag efter påske		9.30	11.00
25. maj - Kristi Himmelfartsdag	9.30 Dorthe G. Larsen		
28. maj - 6. søndag efter påske			9.30 Dorthe G. Larsen
4. jun. - Pinsedag	9.30	11.00	
5. jun. - 2. pinsedag			10.30